

Stockholmarna fortsatt nöjda med livet

Drygt nio av tio i Stockholms län är på det hela taget nöjda med det liv de lever och lika många trivs med både boende och arbete. Länsborna ser även ljusst på den egna ekonomin men är mer pessimistiska om landets och den egna kommunens ekonomi.

Det visar den medborgarundersökning som Länsstyrelsen i Stockholms län genomfört i syfte att undersöka hur invånarna i länet uppfattar livet i stort och i sin vardag.

Nöjda med livet

Drygt nio av tio länsbor är på det hela taget nöjda med det liv de lever. Var tredje betecknar sig som mycket nöjd. Att länsborna överlag är nöjda med sitt liv är ett resultat som står sig jämfört med 2011 då frågan ställdes första gången. Andelen som inte är nöjd varierar mellan 6 procent bland de äldre mellan 65-85 år och 11 procent bland dem med utländsk bakgrund.

Trivs med boendet

Bostadsbrist och höga boendekostnader är ständigt aktuella frågor i Stockholms län. Detta till trots så trivs de allra flesta länsbor, drygt nio av tio, med sitt boende och drygt hälften anger att de trivs mycket bra. Missnöjdhet med boendet är inte jämt fördelad mellan länsborna, mer än var tionde av de unga i åldrarna 18-30 samt bland dem med utländsk bakgrund trivs inte med sitt boende. Motsvarande andel bland de äldsta mellan 65-85 är 4 procent.

Den lägre trivseln bland yngre och de med utländsk bakgrund kan delvis ha att göra med trångboddhet. Knappt var fjärde i dessa grupper upplever sig trångbodda medan motsvarande andel bland de äldsta är 7 procent. Trots att länet årligen växer med runt 35 000 invånare så har inte andelen som upplever sig trångbodda ökat utan ligger stabilt runt 18 procent.

Godtagbar boendekostnad

Trots det höga kostnadsläget i Stockholm tycks många tycka att det ändå är värt det, eller har förmånen att personligen inte vara allt för påverkade. Sju av tio länsbor tycker att deras månadskostnad för boendet är godtagbar, en oförändrad andel jämfört med 2011. Tre av tio finner inte kostnaden godtagbar. Även när det gäller boendekostnaden hör de yngre och de med utländsk bakgrund till de minst nöjda. De i sammanhanget mest nöjda är de med svensk bakgrund samt de mellan 65-85.

Gärna ljusst och öppet

Det allra viktigaste i boendemiljön är enligt länsborna att det är ljusst och öppet. Andra aspekter som minst nio av tio länsbor upplever som viktiga är närhet till kollektivtrafik, att det är tyst och lugnt, närhet till affärer och service samt närhet till natur, grönområden och parker. Naturnära läge är dock något som främst värdesätts av de äldre, bland dem under 30 ser var femte det som oviktigt. En överväldigande majoritet anser även att de har natur/grönområde på bekvämt gångavstånd från bostaden, endast 4 procent anger att de inte har det. Äldre betonar främst vikten av att boendet är ljusst och öppet, 70 procent ser det som mycket viktigt. De yngre lägger störst vikt vid närhet till kollektivtrafik vilket 74 procent ser som mycket viktigt.

Mindre viktiga aspekter men som fortfarande betonas av en majoritet om 68-52 procent är att bostaden är anpassad efter ens fysiska behov, att det är barnvänligt och befolkningen åldersblandad. Äldre betonar något förväntat anpassning i betydligt större utsträckning än yngre men de äldre lägger även större vikt vid en åldersblandad befolkning. 70 procent av de äldre jämfört med 38 procent av de yngre ser åldersblandning som viktigt, bland de yngre är det en majoritet som ser det som oviktigt.

När det gäller kulturell mångfald och att anhöriga bor i närheten är det fler som ser det som oviktigt än viktigt. Minst betydelsefullt är dock att det finns platser eller hus med en historia i närheten samt ett aktivt föreningsliv i området. Knappt var tredje länsbo ser det som viktigt och bland de yngre är andelarna än lägre. Överlag upplever invånarna mellan 18 och 30 år de olika aspekterna av boendemiljön som mindre viktiga jämfört med övriga åldersgrupper.

Var fjärde har problem med buller, luftföroreningar och nedskräpning

Var fjärde länsbo upplever buller, luftföroreningar och nedskräpning som problem i sin boendemiljö. Personer med utländsk bakgrund har oftare problem jämfört med dem med svensk bakgrund och det samma gäller äldre i förhållande till yngre. Tre av tio ser trafiksituationen kring boendet som ett problem.

Fler är kritiska till den offentliga miljön. Runt 45 procent upplever att buller, luftföroreningar och nedskräpning är påtagliga problem i länets offentliga miljö. När det gäller trafiksituationen är det än värre. Bland de i åldern 31-64 ser en

majoritet om drygt sex av tio trafiksituationen som ett stort problem. Motsvarande andelar bland de yngre och äldre ligger runt 50 procent.

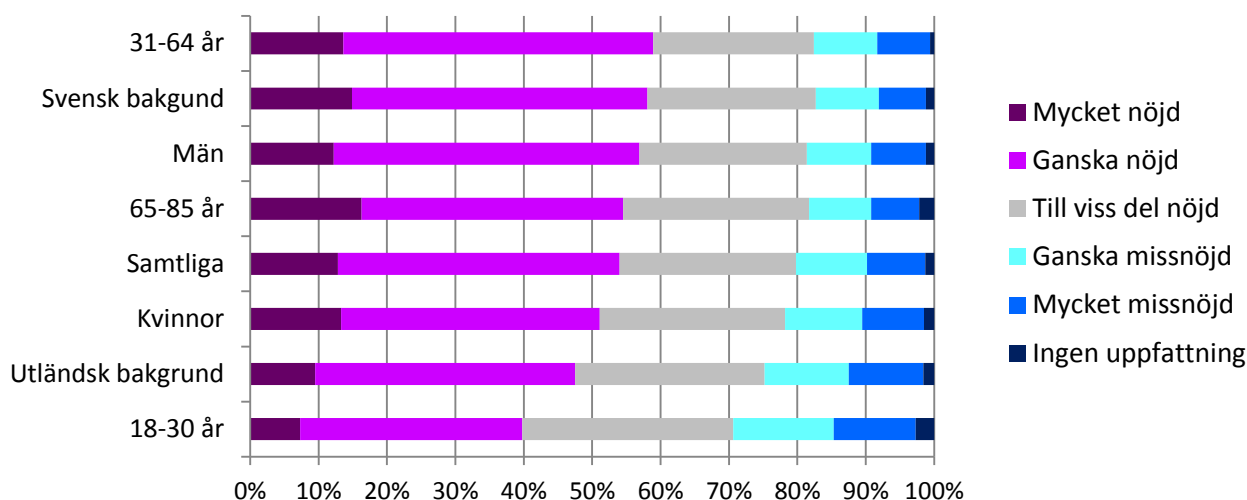
De flesta länsbor, 95 procent, uppger att de har natur/grönområde på bekvämt gångavstånd från boendet. Samtidigt, när det gäller den offentliga miljön, menar drygt hälften att det behövs fler grönområden och parker.

Majoriteten nöjd med sin ekonomi

En majoritet om 54 procent av länsborna är nöjda med den egna ekonomin varav 13 procent är mycket nöjda. Två av tio är mer eller mindre missnöjda. Som framgår i diagram 1 finns skillnader både mellan män och kvinnor och mellan dem med svensk respektive utländsk bakgrund. De allra största skillnaderna finns dock mellan olika åldersgrupper. Bland de yngre är 40 procent nöjda med sin ekonomi vilket ska jämföras med 59 och 55 procent bland de medelålders och äldre. Mer än var fjärde i åldern 18-30 är mer eller mindre missnöjd med sin ekonomi.

Jämfört med 2011 är det sammantaget små förändringar men på gruppnivå har det skett modifieringar. Andelen med svensk bakgrund som är nöjd med den egna ekonomin ligger oförändrat på 58 procent samtidigt som motsvarande andel bland dem med utländsk bakgrund ökat från 44 till 48 procent. Samtidigt minskar andelen missnöjda bland de med utländsk bakgrund från 25 till 23 procent. Bland de med svensk bakgrund har andelen missnöjda däremot ökat från 15 till 16 procent.

Diagram 1. Hur nöjd är du med din ekonomi?

Var fjärde invånare klarar inte en oväntad utgift på 8 000 kr

Sju av tio länsbor uppskattar att de skulle klara av att inom en månad betala en oväntad utgift på 8 000 kronor, utan att låna eller be om hjälp. Var fjärde skulle inte klara av det och 5 procent är osäkra. Utgiften är svårast bland de yngre där fyra av tio inte skulle klara av betalningen jämfört med två av tio bland de äldre.

Könsskillnaderna till männens fördel är fortfarande påtagliga men har minskat jämfört med 2011, 72 procent av männen jämfört med 66 procent bland kvinnorna skulle klara utgiften. Den största förändringen över tid har dock skett bland dem med utländsk bakgrund där andelen som klarar utgiften ökat från 54 till 59 procent. Bland invånarna med svensk bakgrund uppskattar oförändrat tre av fyra att de kan betala.

Två av tre har aldrig svårt att betala räkningar

En majoritet om 64 procent av länsborna har aldrig svårt att betala sina räkningar. Läger man till de som endast sällan har problem ökar andelen till 83 procent.

När det gäller räkningar är skillnader mellan könen mycket små samtidigt som skillnader kopplat till ålder och bakgrund är desto större. 11 procent av de med utländsk bakgrund och 8 procent av de yngre har alltid eller ofta problem samtidigt som runt 55 procent aldrig har det. Bland äldre och de med svensk bakgrund har 4 procent ofta problem och 74 respektive 69 procent aldrig problem med att betala sina räkningar.

Yngre mest oroliga över sin ekonomi

Nära var fjärde länsbo mellan 18-30 år känner sig alltid eller ofta orolig över den egna ekonomin och andelen är nästan lika hög bland de med utländsk bakgrund. Sett till hela länet är det 18 procent som känner denna oro. Minst oroliga är de äldre mellan 65 och 85 år där var tionde alltid eller ofta känner oro för den egna ekonomin. Andelen äldre som sällan eller aldrig oroar sig är 71 procent jämfört med 45 procent bland de yngre.

Att oro sig över ekonomin hos familj och närstående är nästan lika vanligt som att oro sig över den egna ekonomin. 15 procent känner sig alltid eller ofta oroliga över den ekonomiska situationen hos familj/närstående medan 58 procent sällan eller aldrig gör det. Denna oro för de närstående är mest vanlig bland länsbor med

utländsk bakgrund där 22 procent ofta eller alltid känner oro och färre än hälften sällan eller aldrig oroar sig.

Positiv till den egna ekonomin...

När länsborna bedömer hur den egna ekonomiska situationen utvecklats under de senaste 1-2 åren anser 32 procent att den förbättrats, 48 procent att den förblivit ungefär den samma och 20 procent att den försämrats. Ett huvudsakligen oförändrat resultat jämfört med när motsvarande fråga ställdes 2011. De mer märkbara förändringarna är att färre äldre anser att deras ekonomiska situation har försämrats, andelen har minskat från 36 till 30 procent. Samt att kvinnorna blivit mer positiva och närmar sig männens andelar, könsskillnaden har minskat från 6 till 2 procentenheter.

... mer negativ till kommunens och landets

När medborgarna ombeds göra motsvarande bedömningar om hur den egna kommunens ekonomi utvecklats är uppfattningen betydligt mörkare. Andelen som anser att kommunens ekonomi har förbättrats är halverad jämfört med 2011, från 10 till 5 procent. Var tredje anser att ekonomin är oförändrad och 22 procent att den har försämrats under de senaste 1-2 åren. Det vanligaste svaret, 41 procent, är dock att man inte har någon uppfattning om kommunens ekonomiska utveckling. Bland de unga mellan 18 och 30 är det en majoritet, 58 procent, som inte har någon uppfattning i frågan.

Även när man skattar Sveriges ekonomi är många skeptiska. Drygt var tredje länsbo anser att landets ekonomi har försämrats under de senaste 1-2 åren. Det är mer än en fördubbling jämfört med 2011 då 16 procent svarade samma sak. De som anser att den svenska ekonomin förbättrats har minskat från 34 procent 2011 till 8 procent 2013.

30 procent anser att landets ekonomi förblivit ungefär densamma och 27 procent har ingen uppfattning. Bland de yngre saknar 40 procent en uppfattning i frågan.

Var tredje tror på bättre ekonomi

När det gäller framtiden för den egna ekonomin är de som är optimistiska dubbelt så många som de som är pessimistiska, 37 procent tror att den egna ekonomin kommer att förbättras under de kommande fem åren och 18 procent tror att den kommer att försämrats. Knappt hälften, 45 procent, tror att ekonomin i huvudsak kommer att vara oförändrad. De yngre är markant mer optimistiska

jämfört med de äldre, 70 respektive 2 procent tror att den egna ekonomin ska förbättras.

Länsborna är betydligt mer pessimistiska när det gäller landets och den egna kommunens framtida ekonomi. Knappt en av tio tror att kommunens ekonomi kommer att förbättras medan två av tio tror på försämringar. Motsvarande andelar när det gäller landets ekonomi är 16 och 26 procent. Runt var tredje har ingen uppfattning i frågan.

Arbetet trivsamt och meningsfullt

Liksom vid boendet trivs drygt nio av tio på sin arbetsplats. Bland de äldre mellan 65 och 85 år arbetar visserligen bara drygt var tionde person men dessa är också de som trivs allra bäst, 94 procent varav 64 procent trivs mycket bra. Även när det gäller arbetsuppgifterna uppskattar drygt nio av tio länsbor att de trivs med dem.

Att arbetet upplevs meningsfullt är en känsla som nio av tio stockholmare delar. Var tionde upplever dock arbetet som mer eller mindre meningslöst och bland unga och invånare med utländsk bakgrund är andelarna 17 respektive 12 procent.

Var fjärde har ett jobb som inte matchar utbildningen

Drygt var fjärde arbetande anser att arbetet inte motsvarar den utbildning man har. Bland yngre och personer med utländsk bakgrund är det hela 38 respektive 30 procent som upplever att arbetet inte motsvarar utbildningen.

Svarsmönstret är snarlikt när det gäller huruvida man jobbar i en bransch som motsvarar ens utbildning. Sju av tio anser sig göra det medan 25 procent inte gör det. Var tredje mellan 18 och 30 arbetar inte i en bransch som motsvarar utbildningen.

20 procent oroar sig för arbetslöshet

Var femte arbetande oroar sig för arbetslöshet och bland de yngre och dem med utländsk bakgrund är andelen drygt var fjärde.

Sett till alla arbetande upplever 15 procent att de blivit diskriminerade i sitt arbete eller på sin arbetsplats under de senaste 12 månaderna. Av dessa är det 5 procent som menar att det skett minst tre gånger. Bland män och personer med svensk bakgrund har 12 procent dessa erfarenheter jämfört med unga och personer med utländsk bakgrund där 22 respektive 19 procent upplevt sig diskriminerade under det senaste året.

God hälsa

Merparten av länets invånare bedömer sin egen hälsa som mycket eller ganska bra. 15 procent klassar den som någorlunda och 5 procent som mer eller mindre dålig. Det är vanligare att äldre och personer med utländsk bakgrund beskriver sitt hälsotillstånd som någorlunda eller dåligt.

Fyra av tio oroar sig sällan eller aldrig över sin hälsa och knappt två av tio gör det ofta eller mycket ofta. Det är något mer vanligt att oroa sig över hälsan hos familj och närstående vilket 30 procent ofta gör.

Reser med kollektivtrafiken

Drygt sex av tio länsbor använder kollektivtrafiken minst en gång i veckan och bland de unga är andelen så hög som 82 procent. 15 procent använder den högst någon enstaka gång per år. Att använda egen bil är nästan lika vanligt. Var tredje länsbo cyklar aldrig och lägger man till de som bara cyklar några enstaka gånger om året blir det över hälften. Drygt var femte cyklar minst en gång i veckan.

Ökat missnöje med kostnaden

Tillgängligheten är kollektivtrafikens bästa gren enligt länsborna, knappt nio av tio tycker att den är bra. Även turtätheten och tryggheten upplevs överlag som bra av sju av tio. Däremot är det sämre med trängseln och vad man behöver betala. Gällande den egna kostnaden är det en större andel negativa jämfört med positiva svar.

Jämfört med 2011 är länsborna mindre nöjda med kostnaden och i viss mån även med tryggheten. Det ökade missnöjet med kostnaden syns, i varierande grad, i alla grupper medan det framför allt är bland kvinnor och bland personer med svensk bakgrund som vi kan se en minskad nöjdhet med tryggheten.

Acceptabel restid

Det vanligaste sättet för en länsbo att ta sig till arbetet eller studierna är att åka med kollektiva färdmedel, vilket drygt hälften gör. Näst vanligast är att åka bil utan passagerare (29 %), resten går (9 %), cyklar (5 %) eller åker bil som passagerare eller förare med passagerare (5 %).

Av de som reser till och från arbete eller studier har 36 procent mer än en timmes restid tur och retur. En av tio har över två timmars restid. Vad gäller synen på sin restid anser sju av tio att den är acceptabel medan tre av upplever den för lång.

Litar på sina grannar

Strax under 40 procent av invånarna anser att det i stor utsträckning går att lita på människor i allmänhet, medan 16 procent menar att det i liten utsträckning går att lita på människor i allmänhet. Förtroendet för sina medmänniskor ökar i området där man själv bor där drygt hälften av invånarna anser att det i stor utsträckning går att lita på människor. I den yngre åldersgruppen, 18-30 år, tycks misstron vara större än i de två övriga åldersgrupperna.

Otrygghet i centrala Stockholm

Andelen länsbor som under de senaste 12 månaderna ofta eller ibland upplevt rädsla eller otrygghet i centrala Stockholm är 29 procent. Andelen har ökat något sen 2011, främst bland yngre och kvinnor där 38 respektive 34 procent upprepade gånger upplevt rädsla och otrygghet.

Drygt två av tio av de boende i länet har vid minst ett tillfälle under de senaste 12 månaderna avstått från någon aktivitet på grund av oro för att utsättas för brott. För majoritet av dessa har det bara inträffat vid ett fåtal tillfällen men för 5 procent av invånarna handlar det om någon gång i månaden eller oftare.

Positiva till kameraövervakning

Drygt 60 procent av invånarna i länet anser att det är mycket bra med kameraövervakning vid offentliga platser och 28 procent tycker att det är ganska bra. 7 procent tycker att det är dåligt och 5 procent har ingen uppfattning. Mest positiva är länets kvinnor och de äldre över 65 år.

Miljömedveten självbild

Strax över 70 procent av länsborna uppfattar sig själva, i mycket eller ganska stor utsträckning, som miljömedvetna. Endast knappt fyra procent anser sig vara miljömedvetna i mycket liten utsträckning. Ett mer frekvent bilåkande till trots är det de äldsta länsborna som i störst utsträckning upplever sig miljömedvetna, 78 procent jämfört med 62 procent bland dem mellan 18-30 år.

Positiva till mångkultur

Stockholm beskrivs ofta som ett mångkulturellt län. De allra flesta av dem som har en åsikt huruvida detta är positivt eller negativt upplever att det mångkulturella inom områdena mat, musik, idrott och kultur är positivt. Länsinvånare som själva har utländsk bakgrund är för vissa områdena mer positiva till det mångkulturella än vad de med svensk bakgrund är.

Högt förtroende för polisen

Det finns stora skillnader i länsbornas förtroende för olika instanser i samhället. Liksom 2011 är det polisen, tätt följd av universitet/högskola som åtnjuter störst förtroende. De flesta har även förtroende för sjukvården och barnomsorg/förskola. Samtidigt uppger drygt hälften av invånarna ett ganska eller mycket litet förtroende för hur offentliga medel används på riksnivå, journalister, politiker på kommunal nivå, äldreomsorgen samt hur offentliga medel används på kommunal nivå.

Politik – inte för de unga

Strax över hälften av länsborna uppger att de i allmänhet är mycket eller ganska intresserade av politik. Det är därmed något under hälften som inte har något större intresse, eller inget intresse alls av politik. Störst är ointresset bland de mellan 18-30 där var femte uppger att de helt saknar intresse av politik. Män förefaller vara mer politiskt intresserade än kvinnor och det samma gäller för personer med svensk bakgrund i förhållande till dem med utländsk bakgrund.

Hälsan framför allt

När invånarna ska bedöma hur viktigt det är att politiker arbetar med ett antal uppräknade områden betonar en överväldigande majoritet om drygt nio av tio vikten av att politiker arbetar med hälso- och sjukvård, utbildning, uppväxtvillkor för barn och unga, boende, sysselsättning, trygghet, miljö och trafik. Det i sammanhanget minst viktiga politikområdet, kultur, anses vara ett viktigt arbetsområde av två tredjedelar av länsborna.

Allra starkast betonas hälso- och sjukvård vilket 80 procent ser som ett *mycket* viktigt område för politiker att arbeta med. Motsvarande för utbildning samt barns och ungas uppväxtvillkor ligger runt 70 procent. Därefter följer sysselsättning, trygghet och boende.

Viktigt med ett rikt kulturutbud

Även om kulturen inte hör till de högst prioriterade politikområdena anser samtidigt åtta av tio invånare att det är viktigt med ett rikt kulturutbud i länet. 12 procent finner det oviktigt. Kvinnor värdesätter kulturlivet i högre grad än männen då 83 jämfört med 76 procent anser det viktigt.

De åtgärder som i första hand skulle öka länsbornas kulturkonsumtion skulle vara att priset

blev lägre eller att de hade mer tid. Olika typer av ökad tillgänglighet till kulturen, t.ex. kommunikationer och öppettider, skulle ha en något mindre inverkan på kulturkonsumtionen.

Meningsfull fritid

Runt 85 procent av de boende i länet upplever sin fritid som meningsfull. Yngre och kvinnor är mest benägna att uppleva fritiden som mycket meningsfull, drygt fyra av tio jämfört med var tredje bland dem mellan 65-85. Drygt var tionde ser fritiden som inte fullt så meningsfull och störst är andelen bland dem med utländsk bakgrund, 16 procent.

Mer motion än studiecirkel

Av de tio kultur- och fritidsaktiviteter som enkäten berör så är det klart störst andel invånarna som regelbundet är ute i naturen eller sysslar med idrott eller annan motion. I botten av regelbunden aktivitet (en gång i månaden eller oftare) återfinns besök på teater/ konsert opera/ balett och besök på gudstjänst/religiöst möte. Cirka 7 procent av invånarna utövar dessa aktiviteter en gång i månaden eller oftare. Den aktivitet som störst andel av länsborna inte gjort någon gång alls under de senaste 12 månaderna är deltagande i studiecirkel/kursverksamhet där flest, 66 procent, helt saknar erfarenhet från de senaste 12 månaderna.

En mer jämställd framtid

När länsborna ombeds att sja om framtiden i Stockholms län, på 10-15 års sikt, är de mest optimistiska om utvecklingen av jämställdheten. Även vad gäller utbildning och miljö är det fler med positiv än med negativ framtidstro. Merparten av länsborna tror däremot på en sämre trafiksituation framöver och framtidstron är inte heller särskilt positiv beträffande trygghet och hälso- och sjukvård.

I förhållande till hur framtidstron såg ut 2011 så är det generellt en något mörkare bild av framtidstron som nu målas upp. Andelen som tror att situationen om 10-15 år är sämre än idag har ökat för områdena boende, utbildning, hälso- och sjukvård, miljö, sysselsättning, integration samt trafik (trängsel). Det enda område som länsborna nu har en ljusare framtidstro kring är jämställdhet.

Medborgarundersökning 2013

Medborgarundersökningen 2013 är en enkätstudie som undersöker attityder hos invånarna i Stockholms län. Undersökningen genomfördes av SCB på uppdrag av Länsstyrelsen i Stockholms län och omfattar ett urval av 8 000 personer i åldern 18-85 år, vilka besvarat frågor om hur de tycker att det är att bo, leva och verka i länet. Undersökningen genomfördes under februari-april 2013 och är en uppföljning av Medborgarundersökningen 2011.

Kontakt

Vill du veta mer kan du kontakta:

Gunhild Graseman
Länsstyrelsen i Stockholms län
Enheten för analys
gunhild.graseman@lansstyrelsen.se
Tfn 08 785 50 61

Om Nutid & framtid

Nutid & framtid är en serie nyhetsbrev från Länsstyrelsens analysenhet. Syftet med serien är att öka kunskapen om förutsättningarna för regional utveckling i Stockholms län. På www.lansstyrelsen.se/stockholm kan du anmäla dig för prenumeration och ladda ner samtliga nyhetsbrev.